

4.2. Wymagania formalne wobec instruktora praktycznej nauki zawodu prowadzonej w strukturach pozaszkolnych

Wymogi formalne wobec instruktora praktycznej nauki zawodu realizowanej w strukturach pozaszkolnych określa Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15.12.2010 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu w § 9 u. 3, 4, 5. Na podstawie przepisów danego aktu prawnego instruktor praktycznej nauki zawodu zostaje wyznaczony przez pracodawcę, u którego jest realizowana praktyczna nauka zawodu, i dodatkowo musi zostać zaakceptowany przez szkołę, która kierowała

uczniów do odbywania zajęć praktycznych. Za zaakceptowanie kandydatury instruktora uznaje się podpisanie umowy o praktykę zawodową lub zajęcia praktyczne, w której jest wymienione nazwisko i imię instruktora praktycznej nauki zawodu lub opiekuna praktyki zawodowej, w zależności od formy. Jednak osoba, której powierza się funkcję instruktora, musi spełniać następujące wymogi:

1. Posiadać wymagane udokumentowane przygotowanie pedagogiczne, przez które rozumiemy: minimum – ukończony kurs pedagogiczny dla instruktorów praktycznej nauki zawodu w strukturach pozaszkolnych, zrealizowany na podstawie programu zatwierdzonego przez kuratora oświaty, oraz kurs obejmujący minimum 70 godzin dydaktycznych z zakresu psychologii, pedagogiki i metodyki oraz przynajmniej 10 godzin praktyki metodycznej.
2. Wymagane przygotowanie zawodowe w zawodzie, którego ma nauczać.
3. Wymagany staż pracy w zawodzie, którego ma nauczać.

Szczegółowo obrazuje to poniższa tabela.

Wymagania formalne wobec instruktora praktycznej nauki zawodu

Przygotowanie pedagogiczne	Rodzaj ukończonej szkoły	Przygotowanie zawodowe	Staż pracy w zawodzie nauczanym
1	2	3	4
tak	Minimum 8-klasowa szkoła podstawowa lub gimnazjum	Tytuł mistrza w zawodzie, którego ma nauczać	Od mistrza staż nie jest wymagany

tak	Ukończenie technikum, technikum uzupełniającego, szkoły policealnej lub pomaturalnej w zawodzie, którego będzie nauczać	Tytuł zawodowy w zawodzie, którego będzie nauczać lub w zawodzie pokrewnym, np. tytuł zawodowy technika	Minimum 3 lata
tak	Ukończone liceum zawodowe o specjalności w nauczanym zawodzie	Tytuł robotnika wykwalifikowanego lub równorzędny w zawodzie, którego będzie nauczać	Minimum 4 lata liczone od momentu uzyskania tytułu
tak	Ukończenie LO, liceum technicznego, liceum profilowanego lub technikum o innej specjalności niż nauczany zawód lub średniego studium o innej specjalności niż nauczany zawód	Tytuł robotnika wykwalifikowanego w zawodzie, którego naucza	Minimum 6 lat liczonych od momentu uzyskania tytułu
tak	Wyższe	Specjalność zgodna z nauczanym zawodem	Minimum 3 lata liczone od uzyskania dyplomu
tak	Wyższe	Specjalność niezgodna z nauczanym zawodem	Minimum 6 lat pracy w zawodzie, którego będzie nauczać

Przykład 1

Pracodawca wyznaczył na instruktora praktycznej nauki zawodu murarza, pracownika posiadającego 8 lat pracy w zawodzie murarza, przygotowanie pedagogiczne, ukończone liceum ogólnokształcące i specjalistyczny kurs zawodowy murarza. Od momentu ukończenia kursu minęło 5 lat. Szkoła jednak nie zaakceptowała tej kandydatury. Dlaczego?

Omówienie przykładu:

Pracownik posiada przygotowanie pedagogiczne – warunek spełniony.

Ukończył liceum ogólnokształcące – warunek spełniony.

Ukończył kurs murarski i ma tytuł robotnika murarza – warunek spełniony.

Pomimo, że stażu pracy łącznie w zawodzie murarzą ma 8 lat, to jednak od momentu ukończenia kursu minęło dopiero 5 lat, a więc:

Kandydat nie spełnia wymogu minimum 6 lat pracy w zawodzie od momentu uzyskania tytułu robotnika wykwalifikowanego.

Robotnik wykwalifikowany – tytuł [pracownika](#) wykwalifikowanego, otrzymywany najczęściej po ukończeniu 2- lub 3-letniej [Zasadniczej Szkoły Zawodowej](#) i zdaniu [egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe](#) (dawniej pracy dyplomowej). Zajęcia teoretyczne odbywają się zwykle w szkole, a doświadczenie zawodowe uczniowie zdobywają u [rzemieślników](#) i w zakładach pracy jako pracownicy młodociani.

Tytuł robotnika wykwalifikowanego jako przesłanka prawa do ulgi uczniowskiej

Tytuł robotnika wykwalifikowanego jako przesłanka prawa do ulgi uczniowskiej
Staram się o ulgę uczniowską z tytułu wykształcenia ucznia w zawodzie sprzedawcy. Posiadam tytuł technika ekonomisty uzyskany po ukończeniu liceum ekonomicznego (świadectwo dojrzałości) oraz zaświadczenie o ukończeniu kursu pedagogicznego dla instruktorów zajęć praktycznych. Czy słusznie urząd skarbowy wymaga dodatkowo posiadania tytułu robotnika wykwalifikowanego oraz co ten tytuł oznacza?

Zgodnie z art. 27c ust. 1 i 2 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (dalej upodf) podatnicy uzyskujący przychody z pozarolniczej działalności gospodarczej mogą korzystać z ulgi polegającej na obniżeniu podatku dochodowego z tytułu szkolenia uczniów (tzw. ulga uczniowska). Ulga ta przysługuje osobom fizycznym prowadzącym działalność gospodarczą, w tym również w formie spółki prawa cywilnego lub osobowej spółki handlowej, z wyjątkiem spółki partnerskiej, uprawnionym na mocy odrębnych przepisów do szkolenia uczniów i zatrudniającym w ramach prowadzonej działalności pracowników w celu przygotowania zawodowego. Ulga uczniowska przysługuje także w przypadku, gdy uprawniony do szkolenia uczniów jest przynajmniej jeden ze współników lub pracownik osoby (spółki) prowadzącej działalność gospodarczą.

Odrębne przepisy, o których mowa w cytowanym artykule, uprawniające do szkolenia uczniów to rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 1 lipca 2002 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu (Dz.U. Nr 113, poz. 988). W myśl § 10 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia zajęcia praktyczne realizowane u pracodawców mogą prowadzić sami pracodawcy lub wyznaczeni przez nich pracownicy, dla których praca dydaktyczna i wychowawcza z uczniami lub młodocianymi nie stanowi podstawowego zajęcia lub jest wykonywana w tygodniowym wymiarze godzin niższym niż przewidziany dla nauczycieli w ramach obowiązującego ich tygodniowego czasu pracy (tzw. instruktorzy praktycznej nauki zawodu). Ustęp 4 § 10 stanowi, że instruktorzy praktycznej nauki zawodu, o których mowa wyżej, powinni posiadać co najmniej tytuł mistrza w zawodzie, którego będą nauczać, i przygotowanie pedagogiczne wymagane od nauczycieli lub ukończony kurs pedagogiczny.

Jeśli instruktor nie posiada tytułu mistrza, powinien posiadać przygotowanie pedagogiczne lub ukończony kurs pedagogiczny oraz spełniać alternatywnie warunki określone w § 10 ust. 5 pkt 1–4. Jednym z tych warunków jest posiadanie świadectwa dojrzałości liceum zawodowego i tytułu robotnika wykwalifikowanego lub równorzędnego w zawodzie, którego instruktor będzie nauczał, oraz co najmniej czteroletniego stażu pracy w tym zawodzie (§ 10 ust. 5 pkt 2). W świetle przytoczonych przepisów pracodawca (lub wyznaczony pracownik), który nie posiada tytułu mistrza, a chce prowadzić praktyczną naukę zawodu, musi łącznie spełnić cztery warunki, tzn. posiadać:

- 1) przygotowanie pedagogiczne lub ukończony kurs pedagogiczny,
- 2) świadectwo dojrzałości liceum zawodowego,
- 3) tytuł robotnika wykwalifikowanego lub równorzędny,
- 4) co najmniej czteroletni staż pracy w zawodzie.

Z przedstawionego w pytaniu stanu faktycznego wynika, że Czytelnik spełnia pierwsze dwa warunki. Przyjmując nawet, że spełniony jest także ostatni warunek, dotyczący stażu zawodowego, niewykazanie się tytułem robotnika wykwalifikowanego (lub równorzędnym) może stanowić podstawę do odmówienia przez urząd skarbowy przyznania podatnikowi prawa do ulgi uczniowskiej. Tytuł robotnika wykwalifikowanego nadawany był po zakończeniu zasadniczej lub średniej szkoły zawodowej i umieszczany na świadectwie ukończenia szkoły (np. absolwent zasadniczej lub średniej szkoły zawodowej o profilu handlowym otrzymywał tytuł sprzedawcy, absolwent szkoły o profilu elektrycznym – elektryka itd.).

Należy jednak podkreślić, że praktyka urzędów skarbowych w tym zakresie nie jest jednolita – niektóre z nich uznają świadectwo ukończenia szkoły średniej o profilu odpowiadającym zawodowi, w którym uczniowie mają być szkoleni, za wystarczające potwierdzenie posiadania odpowiednich kwalifikacji i przyznają prawo do ulgi uczniowskiej mimo braku wyraźnego nadania tytułu robotnika wykwalifikowanego.

Wioletta Niemiec

Autorka jest główną księgową, doktorantką w Instytucie Studiów Międzynarodowych we Wrocławiu

• PODSTAWA PRAWNA

art. 27c ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176 ze zm.); § 10 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 1 lipca 2002 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu (Dz.U. Nr 113, poz. 988).

Wioletta Niemiec